



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institvtionvm// Ad Vniversvm// Ivs Pontificivm, Sive//
Canonicvm, Libri Qvatvor**

Lancellotti, Giovanni Paolo

Basileae, 1566

iiij. De Hæreticis, & Schismaticis, & Apostatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61756](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61756)

Puniuntur praelati committentes vices suas sub annuo censu. h. d.

Demum sciendum est tam Lateranensi, quam Turonensi Concilio statuentem Canonice districtioni praelatos eos subiacere, qui vices suas, vel Ecclesias sub annuo censu concedunt: quia dum sacerdotium sub huiusmodi mercede venale disponitur, ad æternæ retributionis præmium consideratio non habetur.

Puniuntur aliquid recipientes pro concedenda docendi licentia. h. d.

Pro docendi quoque licentia concedenda nullus cuiuscumque consuetudinis obtentu aliquid exigere debet, et qui secus fecerit, ab Ecclesiastico beneficio fiet alienus: dignum enim videtur, ut in Ecclesia fructus sui laboris non habeat, qui cupiditate animi, dum vendit docendi licentiam, Ecclesiasticum profectum nititur impedire.

DE HÆRETICIS, ET Schismaticis, & apostatis,

TITVLVS IIII.

Qui sunt hæretici, & qui schismatici, & quomodo differant. h. d.

Hæretici sunt, qui vanæ gloriæ principatibusque sui causæ falsas opiniones gignunt, vel sequuntur. Schismatici

sunt, qui se ab unitate Ecclesiæ per inobedientiam separant. Licet autem inter hos à principio quædam videatur esse diuersitas, nullum tamé est schisma, quod sibi aliquam tandem hæresim non confingat, ut ab Ecclesiâ rectè recessisse videatur.

Schismatici excommunicatione, depositione, bonorum confiscatione, & à se gestorum annullatione puniuntur. h. d.

Utrumque verò crimen atrocissimis pœnis Ecclesiastica disciplina prosequitur: nam schismaticos excommunicationis sententia Canones insectantur: & si nec sic respuerint, ab omni ministerio Ecclesiastico deponentur, adhibito etiâ, si necesse fuerit, brachij secularis auxilio, ad illorum insolentiam coercendam, cum omnium etiam bonorum confiscatione. Ordinationes quoque ab his factas, & dignitatum siue beneficiorum concessiones, alienationes rerum Ecclesiasticarum, omni penitus firmitate carere voluerunt.

Hæretici, nisi hæresim abiurauerint, omni Ecclesiastica prærogatiua nudati, traduntur seculari curiæ puniendi. h. d.

In hæresi autem deprehensi, præter perpetui vinculum anathematis, si clerici sint, vel religiosi, totius ordinis Ecclesiastici prærogatiua spoliandi erunt, & omni officio, & beneficio nudati, secularis relinquentur ar-

A 3

a cap. 1. 2. & seq. extr. ne praela. vic. suas.

b cap. 1. 2. & per totum titul. extr. de magis.

c cap. 1. et per totum titul. de schism. in 6.

d cap. ad abolendam. & cap. excommunicamus. h. 1. ext. co. tit. de hære.

bitrio potestatis, animaduersione debita puniendi, nisi continuo post deprehensionem erroris ad fidei Catholice unitate recurrere, & errorem suum publice abiurare, & congruam satisfactione exhibere consenserint. Laici vero, nisi (provt dictum est) abiurata hæresi, & satisfactione exhibita, ad fidem redierint orthodoxam, secularis iudicis arbitrio relinquuntur, debitam pro qualitate facinoris ultionem recepturi.

Bona hæreticorum post latam sententiam confiscantur. h. d.

cap. cdm secundum. co. tit. in 6.

Bona quoque^a damnatorum propter hæresim ipso iure, & omni spe potiundæ hæreditatis filijs adempta, confiscata intelliguntur: aut si Clerici fuerint, Ecclesijs, à quibus stipendia receperunt, applicabuntur. Confiscationis tamen huiusmodi executio, vel bonorum occupatio facienda nõ erit, ante quam super crimine sententia fuerit promulgata.

Ob hæresim maritorum dotes uxorum non sunt confiscandæ, nisi scienter contraxerint matrimonium cum hæreticis. h. d.

cap. decreuit. de hæreticis. in 6.

Sed & cum alteri per alterum iniqua conditio inferri non debeat, propter hæresim maritorum, vxorum Catholicarum dotes^b confiscari non debent, nisi forte cum viris matrimonia contraxerint, quos hæreticos esse sciebant,

Etiam post mortem bona hæreticorum confiscantur. h. d.

Post mortem^c quoque ob sceleris immanitatem hæreticos pœna prosequitur: ideoque & si criminoso viuento nihil fuerit super bonorum confiscatione declaratum, nihilominus ad eam etiam ipso mortuo procedendum erit.

Hæretici non possunt tradi Ecclesiasticæ sepulturæ. Et tumultantes eos excommunicantur, nec antè absoluntur, quàm proprijs manibus exhumauerint. h. d.

Ecclesiastica^d quoque sepultura usque adeo carere debent, vt si qui eosdem credentes aut fautores eorum scienter Ecclesiasticæ sepulturæ tradere ausi fuerint, excommunicationis sententiæ subiaceri debeant, nec antea absolutionis mereantur beneficium, quam proprijs manibus huiusmodi corpora extument & projiciant: locus autem ille perpetuò carebit sepultura.

Descendentes ab hæretico usque ad secundum gradum, ab hæretica usque ad primum non possunt habere beneficium Ecclesiasticum, nisi pater aut mater decesserint emendati. h. d.

Sed^e & eorundem filij ad beneficia Ecclesiastica, seu publica officia admittendi nõ erunt: quod quidem per paternam lineam usque ad secundum gradum, per maternam verò usque ad primum tantum extenditur. Cum enim secundum legitimas sanctiones reis læsæ maiestatis

capite

cap. accusatus. 5. pen. co. tit. in 6.

cap. 2. in pr. co. tit. in 6.

cap. statutum. co. tit. in 6.

capite punitis, & bonis confiscatis eorum. filijs vita solummodò ex misericordia conseruetur, quantò magis, qui aberrantes in fide Deum offendunt, muneribus, bonis, honoribus debent spoliari? cum longè sit grauius, æternam, quàm temporalem lædere Maiestatem. Hoc^a tamen intelligendum est de filijs & posteris eorum, qui tales esse, vel etiam decessisse probantur: non autem illorum, quos emendatos & Ecclesiæ vnitati reincorporatos esse constiterit.

Qui reciperunt pœnitentiam Ecclesiæ, vel recipere sunt parati, sunt reincorporandi: post abiurationem uerò relapsi non sunt amplius reincorporandi, sed traduntur Curie seculari: eis tamen non negatur Sacramentum pœnitentiæ. h. d.

Sed videamus, qui, & quando incorporari debeant: & constet eos, qui pro culpa huiusmodi ad mandatum Ecclesiæ pœnitentiam acceptauerint, eamque vel perfecerint, vel humiliter profecutioni eius insistant, recipiendos esse. Idè iuris est, si pœnitentiæ nec peracta sit, nec imposta, dum tamen crimini obnoxij ad eam recipiendam parati fuerint. Quòd si qui post^b abiurationem erroris, vel postquam se proprij Antistitis examinatione purgauerint, in abiuratam hæresim reincidisse deprehensi fuerint, seculari iudicio sine vlla penitus audiētia

relinquendi erunt, licet si postmodum pœniteant, & pœnitentiæ signa in eis apparuerint manifesta, nequaquam sint relapsis humiliter petita Sacramenta pœnitentiæ et Euchariſtiæ deneganda.

Quando quis dicatur relapsus. h. d.

Relapsi autem intelligendi sunt, non solum ij, quorum ante abiurationem crimen plene probatum fuerit, verum etiam^c ij, qui postquam accusati, vel vehementer suspecti semel hæresim in iudicio abiurauerint, & postmodum in eandem iterum reincidunt. Planè si ex modica & leui suspitione semel quis abiurauerit, reincidens, quamquam ex hoc sit grauius puniendus, non tamen debet in hæresim relapsorum pœna puniri.

Qui abiurauerit in uno articulo, si post sit hæreticus in alio, dicitur relapsus. h. d.

Is verò^d, qui in vna hæresis specie, vel secta commisit, aut in vno fidei articulo, seu Ecclesiæ Sacramento errauit, & postmodum hæresim simpliciter vel generaliter abiurauit, si deinde in aliam etiam hæresis speciem, siue sectam, aut alio articulo seu sacramento committat, vt relapsus in hæresim, iudicandus erit.

Suspecti de hæresi, nisi se purgent, sunt excommunicandi, & excommunicati si in excommunicatione inſorduerint, condemnantur tanquam hæretici. h. d.

*a d. cap. status
tum. 9. hoc.*

*c cap. accusatus.
in prin.
eo. tit. in 6.*

*b cap. super
eo. cod. tit.
in 6.*

*d d. cap. accusatus.
9. 1.
eo. tit. in 6.*

a cap. cū con-
tunacia.
cod. tit.
in 6.

Qui^a verò inuēti fuerint sola suspicione notabiles, ob eam quantumvis vehementem de tam graui crimine condemnan di non erunt, sed nisi iuxta considerationem suspicionis, qualitatemque personæ propriam innocentiam congrua purgatione monstrauerint, anathematis gladio sese ferendos exponunt, & vsque ad satisfactionem ab omnibus evitabuntur, & si per annum in excommunicatione perstiterint, velut heretici condemnabuntur.

Plura specialiter inducta sunt in causa hereticorum, & processu contra eos. h. d.

b in 6. &
Clem.

Plura^b quoque ad hoc atrocissimum crimē vindicandum specialiter & præter ordinarias Iuris regulas inducta sunt, tam circa iudicium & processum instituentium, & testium depositiones, & carcerum custodiam, et immurationis pœnam: quàm etiam contra fautores, receptatores & defensores eorum, vt clarè ex lectione sacrarum constitutionum apparere potest.

Apostatæ qui sint, & quotuplex apostasia, & qua pœna puniantur apostatæ. h. d.

Et hæc est tertia pars principalis huius Tituli.

Apostatæ sunt, qui à statu fidei, obedientiæ, vel religionis, quam se tenere professi sunt, temerariè recedunt. Apostasiæ^c triplex est species: alia enim est perfidiæ, alia inobedienciæ,

c glos. 1. ca. 1.
extra de apostatæ.

alia irregularitatis. Apostasia perfidiæ est, cum qui à fide recedunt: vtputà, cum Christiani effecti in Christi fide præuarcantur^d, et ad Iudaicos, vel alios detestabiles ritus se cōuertunt. Apostasia inobedienciæ est^e, cum quis præceptum superioris sui sponte transgreditur; siue patrum regulis, vel constitutionibus non obtemperat. Irregularitatis Apostasia est, cum quis ab ordine suo^f, siue assumptæ religionis recedit. Apostatas autè sacri Canones tam inter infames^g deputat, quàm etiam excommunicationis & aliarum pœnarum vinculis innotandos esse præcipiunt.

d cau. non potest. 2. q. 7.

cap. 2. et ca. illud. extra. de maior. et obedi.

f can. fin. dist. 50. & cap. 1. extra. de apostatæ.

g can. infames. 6. q. 1. gloss. in cap. 1. de tempo. ordi. in 6.

DE SORTILEGIS, maledicis, & sacrilegis,

TITVLVS V.

Inquisitor hereticæ prauitatis non potest procedere contra sortilegos, nisi sortilegium expressè contineat heresim. h. d.

Sciendum est hereticæ pestis Inquisitores de diuinationibus & sortilegijs, nisi heresim saperent manifestè, sese introumittere non debere, nec talia exercentes posse punire, sed eos suis debere iudicibus puniendos relinquere, cum negotium fidei, quod summè priuilegiatum esse conuenit, per occupationes alias non debeat impediri.

Qui